

กาพย์ห่อโคลง

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงเทพยรัตน์กิริฎกุลินี

โปรดให้พิมพ์ประทานในวันขึ้นใหม่

พ.ศ. ๒๔๗๕

โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร

หนังสือส่ง
ห้าม
นำออกนอกห้องสมุด

ค
๕

เลขหมู่	4209.1 ๕452 ๗65
เลขทะเบียน	003243
วัน, เดือน, ปี	-3.ก.พ.2531

2500

คำนำ

ภาพยี่ห้อ โคลงที่พิมพ์ในสมุดเล่มนี้ ต้นฉบับเป็น
สมุดดำเขียนด้วยมือ มีจดไว้ข้างท้ายว่า “พระศรีมโหสถ
แต่งภาพยี่ห้อ โคลง” กล่าวกันว่า พระศรีมโหสถเป็นข้า
ราชการครั้งแผ่นดินพระนารายณ์กรุงเก่า มีเกียรติว่าเป็น
กวีดีชื่อคน ๑ ในครั้งนั้น และว่าได้แต่งภาพยี่ห้ออันที่
ยังปรากฏอยู่จนบัดนี้ ๓ เรื่อง คือ โคลงอักษรตามเรื่อง ๑
โคลงเฉลิมพระเกียรติพระนารายณ์เรื่อง ๑ ภาพยี่ห้อ โคลง
เรื่อง ๑ ได้พิมพ์ในหนังสือวิริยญาณแฉวงทงนน แต่พิมพ์
มาเกือบ ๕๐ ปีแล้ว โคลงเฉลิมพระเกียรติพระนารายณ์น
ราชบัณฑิตยสภาได้จัดถวายพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรม
หลวงทิพยรัตนกิริฎกุลินี ทรงพิมพ์ประทานผู้ถวายรัตน
ในวันขึ้นปีใหม่ พ.ศ. ๒๔๖๘ อีกครั้ง ๑ แล้ว จึงจัดภาพ
ยี่ห้อ โคลงถวายทรงพิมพ์ประทานในวันปีใหม่ พ.ศ. ๒๔๗๕
เพื่อให้เขาชุดกัน

ราชบัณฑิตยสภา

วันที่ ๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๕

กาพย์ห่อโคลง

ร่าย

- ๑ ศรัทธาจิตรสดกนธ พินิตพินิตประนตประนม
บังคมคัดอัญชวดี ตรันรเทพผู้ห้าวท้าวผู้หาญ
เรื่องฤทธิชาญไชยเดช อันวิศค์วิศาต
ถวนดบถนทรระศักดิ์ จงบริรักษ์ช่วยชี
ทิศที่ทางใด ผึ่ง่ายได้จงได้เห็น
ขอเป็นที่ทางที่ถึง กถณิตรตรงร่วมรมยเกษ
ศัถยแดนทิวห่มันใหม่ จากอยุธยาไทย
ที่พึงพูดเกษม ๗
- ๑ หมิงชายหตายดำซ้อง มามีก็้องถ้องแถวทาง
ฝูงบ่าวสาวดำอาง รวงซางแกตั่งแต่งตุงาม ๗
- ๑ หมิงชายหตายดำซ้อง โนเน
ฝูงบ่าวสาวดำรวดเด่ ย้วยม

ดูงานผ่าน โถเก

แต่งแง่แพรวพรายพรม

๑ ภาควิศวกรรม

คัมภีร์นั่งเดี่ยวคณ

๑ ภาควิศวกรรม

แต่งสว่างกตางโพยมใจ

มหรสพจบการโถม

เขียนบายรายเรียงหน้า

๑ ดาวชายตายนั่งเกย

ดอกไม้ ไล่ห้อยหู

๑ ดาวชายตายนั่งเกย

ยกย่างพดางจงใจ

ทัดเพี้ยเขยกันไร

เมียงมายกตางกตางดี

๑ เทวศรัทธาธรรม

เดื่อหยันหม่นศรีมอ

ศวรรราช

พริบพริบพรมา ๑

แต่งสว่างหน้าผา

ดูกตเห็นเด่นหนังงา ๑

แต่งง โนม

แจ่มฟ้า

ใจโดย

นั่งด้อมแดงแด ๑

ยกย่างเดี่ยวเขยวอินตุ

พริบพริบบายมายเมียงหญิง ๑

เกโต

จ่อชู

เพราเพริด

เดี่ยวด้อมแดง

คาดชายแครงแบ่งทองท้อ

เดื่อมคอเกิดขงเมียงโอ่อม ๑

- ๑ เทวครีศรีตั้งแฉัด ดรรพาค
 คาคกรายชายทองวาง รุ่งรุ่ง
 ศรีฟ้าผาดนงบาง เยาว่อง
 อมเมียงเชิงชมดพุง กัดนกลุมใจหญิง ฯ
 ๑ เดริกตางพตางดัดนง ชุชายหัวผ้วนำเพลง
 บ่าวหนุ่มครุ่มเลี้ยงเครง วังเวงหัวนบนใจหญิง ฯ
 ๑ เดริกตางพตางดัดนง นำเพลง
 ผุงบ่าวพราวพรูเครง เพรียกพร้อม
 หญิงพงหวังใจเดง รัศราค
 เย็มอยู่ภูเพองห้อม เดียดชองตาเด ฯ
 ๑ เยองกรายผายดีตา ดาวสอดตาหว่าใจหวัง
 ดักแดแต่เบองหง ดุหนึ่งหน้ายบายเมื่อนมา ฯ
 ๑ โยชชายกรายแกว่งเยอง ดีตา
 ดาวหนุ่มชมชายตา ต่อตัน
 ดักแดแต่ไทดมา เมียงม่าย
 นอกบงคั้งในห้าน หินว่าเดี่ยวดมร ฯ

- ๑ ผาดเห็นเพญผ่องหน้า โฉมதாகห้าอำเอวกตม
 ๕ ควักทรงในนม แต่งผมไปดไรเพริคเพรา ๗
- ๑ ผาดเห็นเพญภาคเนอ นวดนม
 ๕ คุมแต่งแดงไรผม ไปดไ่แปด
 อกแบนแอ่นเอวกตม กามาค์
 ๕ ควักทรงในแท็ แยะยัมเปรมปราย ๗
- ๑ ผิวพรรณกรรณเกษแต่ง นุ่งทองแดงแต่งเชิงชาย
 ๕ ห่มหิ้วรวทองพราย เดิกรายขนาดผาดกลางฝูง ๗
- ๑ คีร์พรรณกรรณเกษเยื้อง ยูรหงษ์
 ๕ นวยแน่นแฝงฝูงหงษ์ พวกพ้อง
 ๕ ท้องแดงแต่งชายผจง ดายเด็ค
 ๕ ห่มสระไบโยหญ็อง หิ้วรวทองพราย ๗
- ๑ ตะมุนบุญแต่งแก้ว ตะม่อมแก้วแล้วผันผาย
 ๕ ตะไมไปดชูชาย ตะเมี่ยมมายบายชำเด็อง ๗
- ๑ ตะมุนบุญแต่งแกดั่ง เกตาเฉตา
 ๕ ตะม่อมกอด่มกตมเปตา เปดั่งแก้ม

ละไม่ไปดั่งามเขา

ใจโดกย

ละเมียดเอี้ยดละอายแต่มี

ค้อด้อฎามี่ ฯ

๑ รัศรวยชวยชรวบฐึ
หีนหวอนบ่วนใจชาย

หลงใหลด้อยู๋จนตาย
ฤคตายได้ไผ่ค้นหา ฯ

๑ รัศรวยชวยชรวบฐึ
หัดบ่ต้นมด้นหลงใหล
หีนหวอนบ่วนปองใจ

ชายใด
คคว่าง
ริงราค

ฤาใครโคดคตาข้าง

แนบเนอนวดดมร ฯ

๑ ด้องแดแปรต้อกกัน
ด้องไผ่ใครกรัธา

ด้องกระดัดบั้นใจหา
ด้องตาค้อจ้อใจหวัง ฯ

๑ ด้องแดแปรต้อค้อง
ด้องได้ใจยวนยรร

ตากัน
ย่อนได้

ด้องหวังหญิงความศัถย์

ดมโยก

ด้องบ่วนกวนกามใหม่

รุ่มร้อนหวอนโหย ฯ

๑ วันนพพอพบ

มานั้นจบดบดมนาง

กตอ้งแกดั่งแต่งดรรพางค

จะวางเจ้าเบตาไปฤา ฯ

๑ ยามเขยนวนนพ

บุญบ้ายชายมาจบ

กต็องแกตังแตงงามดบ

เรียมจะระวางเจ้า

๑ แมดงภู่ตู้เกษร

เอาชรวบอาบถุกถ้อ

๑ แมดงภู่ตู้ตองกตบ

กตวกตณบมเมียงมาตย

เอาชรวบอาบคนชาร

บักบ้องปกองพานช้ำ

๑ บกตวักตวจนิต

กตณกตวมวเมหาตง

๑ บกตวักตวตองตั้ง

ใจจ้อคอโกมต

อบอายด้ายเด้าวคนช

คตังเคตาเอารค์ไต้

พอพบ

หนุ่มเหน้า

ตาโดกย

เปตาเปตองไปฤ ๆ

บห่อนเว่นแผ่นพาดคฤ

กระพ้อบักฝักแฝงตัว ๆ

บิวบาน

ยามยา

รวยริน

ช้านฟงหอมหวน ๆ

ชวตรมวยดวยบุษบง

ระวงยาน้ำตวงมาตย ๆ

เดี่ยชนม์

ชุ่นไซ

ยยา

ตบตวงตวงมาตย ๆ

- ๑ หะห้ายหน้ายไฉนั๊ก แมตงภูจั๊กรักบัวบาน
 ชมชราบอาบคนชรา ดำราญแฉั่วแฉั่วฉั้นหนี ฯ
- ๑ หะห้ายหน้ายหน้าไคร เด็ดรวด
 แมตงภูจั๊กฎาตั้งวน ดอกไม้
 ชมชราบอาบเอานวด รวยริน
 กัดวกัดฉินยรคไต้ เหงื่อแฉั่วฉั้นหนี ฯ
- ๑ ฉาบฉมอมชราบชู บินหวี่วู้ฎุมรี
 โกลุ่มหุ้มอับคีร์ วารี่เพรียวเหี้ยวดูตาย ฯ
- ๑ ฉาบฉมอมอ้อมโอิช บินบน
 สุ่มฎุมริน ร่อนไม้
 โกลุ่มทอตุตมคนช โรยร่วง
 เหี้ยวหายมตายรคไไร่ เปด็ยวแฉั่วดูตาย ฯ
- ๑ ทรามส่งวนต้วนเตาฉนัต บตุจตุตวกัดกฉินชาย
 รักแก้วแฉั่วฎากตาย บผายจากพวากนฤมต ฯ
- ๑ ทรามส่งวนต้วนฉิ่งซุ่น อารมณั์
 ไซ้ตุตวกัดตแดงชม ชราบเหตั้น

รักแหว่แหว่เกตุยวกลม
นบ่ายคตาคตาเว้น

๐ คิวเรียมเทียมจามรี
ช้องหนามท่ามกลางคน

๐ เรียมเทียมจามรี
ช้องหนามท่ามกลางคน

เดี่ยชีวิตรบคิดตน
อยู่เป็ดองเคื่องคนฮ่อม

๐ กตชายหตายดินแดบ
เคี้ยวคตกตตรงไฉน

๐ กตชายหตายดินพ้อ
ความลัจจัตไฉนจริง

เคี้ยวคตกตตรงจริง
ปากเปด่าเต้าโตมร้อย

๐ เรียมฤกษ์คือบันทึก
ทอติเขียนเรียนพระธรรม

ต้มอย
ห่างร้างถึงยาม ฯ

๕ เชื้อชาติรักถนอมชน
เดี่ยชนมด้อยู่ปดไป ฯ

ด่งวชน
ไต่ด้อม

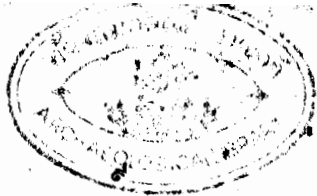
น้องนาง
ออกพันคงคั้น ฯ

คมปแปดบแต่บเดี่ยใจ
ปราไคร์ยแต่รังแกวงทอติตัว ฯ

ดวงหญิง
หนึ่งน้อย

ฤกษ์ชื่อ
เดห์ถวนดวงหญิง ฯ

ช่างชาญคัตชัตเกตาชยัน
ไต่ดินเคี้ยวเบี้ยวบิตงอ ฯ

๑	ใจเรียมเต็มตุจด้วย	บันทึก
	คนช่างเกตาเหตาคัด	รอบรู้
	ทอดเขียนระเมียนอรรค	ชรรมเมศ
	ไซอันตันเคี้ยวคุ	คคค้อมคมนา ฯ
๑	ปากอย่าตาพริบเพื่อน	กตงกตอกเกิดอนเดือนใบบัว
	คิดมาหน้าใครหัว	มีตัวไฟไฟเิกตางดนาม ฯ
๑	ปากอย่าตาเพ่งเือน	พรพริบ
	ชตในใบบัวกดับ	กตอกกตง
	คิดมาน่าสัตว์คืบที่	ไฟเพิด
	ดำไฟในมือทั้ง	ทอดไว้ ในดนาม ฯ
๑	นงนุชสุดดีวาค์เฮย	พิบเคยเอ่ยค่างาม
	รักแควแก้วเกตาคาม	กล่าว่าถามนึ่งห้องหอทงัน ฯ
๑	นงนุชสุดเด่นที่ธา	ดงดสาร
	พิบเคยเฉดยหวาน	หวานเหล่น
	รักน้องต้นองในการ	พารฤกษ์
	ถามข่าวกล่าวฤาเว็น	ดั่งด้ร้างหอทงัน ฯ

- ๑ เกวียกเปนเช่นภูมี กรุงจณฉิมเมืองขวาง
 บัญผู้คาง ไปทางใต้ไม่คิดตาม ๑
- ๑ เกวียกเปนเช่นไทเทพ จณฉิม
 คักคักใหญ่ไกรษรดี คค
 เขาถักอ็คเทวี ถักถัก
 ทางใต้ไปฤๅ อยู่ร้างฤๅตาม ๑
- ๑ เรียมคือพระสุทนต์ บ่คิดชนม้กันทางไป
 ข้ามเขาเซราชฤๅ นานไกลสบพบมะโนหระภา ๑
- ๑ เรียมคืออนฤเบศไท สุทนต์
 บุกป่าเขาเซราช เชี่ยวช้า
 เดิรเดี้ยวเปด็ยวใจจน ทนทวด
 ตามนางทางเทียมฟ้า เช่นเชือดาวดวรรค์ ๑
- ๑ เกวียกเหมือนเงื่อนบพิตร รลธิทรฉนิทนนทา
 รุกธิบด็ยสองพงา ควักตาให้ได้ชมขง ๑
- ๑ เกวียกเหมือนเงื่อนท้าวผ่าน ดักถ
 รักรมารดาถม้วนท ขาวใช้

สืบสองจของทนอน

ทการเนตร

แล้วส่งลงซุมให้

ร่ำร้อนฤาเดบย ๑

๑ บหดจงหญิงพาด

พระกุนาดสารได้ใจ

หญิงร้ายร้ายเด็ยไทด

พิดไต้มยออยู่ค้ครองตอง ๑

๑ ไม่หดจจ่อด้วย

หญิงพาด

ในกุนาดสารปาน

เปรียบไว้

เปนรเบียบเทียบเทียบทาน

ชรเมศ

หญิงร้ายชจายกตใหม่

หัดกเดยวแดงหนี ๑

๑ เกวอกเกดออนเหมื่อนพาด ไต้มารศรีปรับังไป

ฝากน่องต้อตติใจ

พิดไต้มยออยู่ค้เคียงเอง ๑

๑ เกวอกเหมื่อนเงื่อนเมือครั้ง พาด

รับนุชอุตมศรี

ฝากน่อง

เด็ยดีตยคคชนม์ซี

พิตรนาค

เอาเองเพดงบนต้อง

ท้าวถัมไถตัญ ๑

๑ กถ้าวจริงยังปานกระษัตริ ชครฐตรีดีตคชาติโย

ดู้ตะพระรามไป

บ้ำไทดนิบสืบดีปี ๑

4209.1
๑452 ก65

๑๕

๑ ใจจริงตั้งนพ
เอาเยี่ยงเพียงจักรพรรดิ
คงคำก่าจัตวรัตน์
ดิบดิบไปช้า

ถือสัตย์
ผ่านหน้า
ราเมศ
ข้ามต่างฝั่งมาร ๗
หมดระดับเท่านี้

หนังสือสงวน
ห้าม
นำออกนอกห้องสมุด

พิพิธภัณฑสถาน
แห่งชาติ

-3.ก.พ.2531

003243